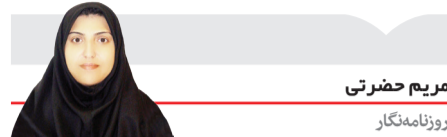

مدیر واحد الکترونیک دانشگاه آزاد اسلامی در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

دانشگاه آزاد به بزرگ‌ترین دانشگاه مجازی جهان تبدیل شد

مریم حسینی

روزنامه‌نگار

شیوع کرونا در کشور، آموزش‌های پایه و دانشگاهی را به سمت الکترونیکی شدن سوق داد. همان روزهای نخست تعطیلی دانشگاه، صحبت از زمان بازگشایی نه‌چندان زود هنگام دانشگاه‌ها، مسئولان آموزش عالی کشور را به‌مانند همه نقاط دنیا متوجه آموزش‌های مجازی کرد تا فرایند آموزش دانشجویان به وقته‌ای طولانی مدت دچار نشود؛ اگرچه هنوز هم پس از گذشت حدود دوماه از تعطیلی مراکز آموزشی عالی، گلابه‌های متعدد و مختلفی در مورد کم‌وکیف این نوع آموزش وجود دارد.

برگزاری حدود ۶۰ هزار استاد-کلاس مجازی در دانشگاه آزاد

دکتر طهرانچی، رئیس دانشگاه آزاد نیز روز گذشته در گفت‌وگو با ایرنا درباره وضعیت برگزاری کلاس‌های مجازی این دانشگاه گفت: «دانشجویان، اساتید و زیرساخت‌های اینترنت در ایران حلقه‌های آموزش مجازی هستند که باید خود را به‌روز رسانی کنند. در دانشگاه آزاد ما هر روز از وضعیت آموزش مجازی گزارش‌گیری می‌کنیم، اما هنوز به صورت مطلق رضایت نداریم.»

طهرانچی با بیان اینکه آموزش مجازی مسیری است که ما در آن حرکت می‌کنیم و باید بیش از پیش در آن بهبود پیدا کنیم، اظهار داشت: «از ۹۵ درصد کلاس‌های تمامی واحدهای دانشگاه، ۸۵ درصد به صورت آنلاین برگزار شده است. دانشجویان این دانشگاه در بازه زمانی ۱۶ فروردین تا ماه ۱۱ اردیبهشت ماه در بستر آموزش الکترونیکی قرار گرفته‌اند. در کنار آن سایر دانشجویان از فایل درسی استفاده کرده و به صورت آفلاین آموزش دیده‌اند که تعداد استاد-کلاس‌های تشکیل شده ۴۵۶ هزار کلاس در کشور به جز استان تهران بوده که با احتساب یک سوم این عدد (با احتساب استان تهران) حدود ۶۰۰ هزار استاد-کلاس در این بازه زمانی تشکیل شده است.»

آموزش الکترونیک در دانشگاه آزاد، به واسطه فعالیت واحدی با همین عنوان به نیمه دهه ۸۰ برمی‌گردد اما چگونگی و زمان تغییر نحوه آموزش به‌ویژه در درس نظری به سبب شیوع کرونا در کشور را باید در حوالی نیمه اسفند جست‌وجو کرد. همان روزها محمدرضا کشاورزی، مدیر واحد الکترونیک دانشگاه آزاد از آمادگی این واحد برای اجاره آموزش مجازی در واحدها در مدت زمان کوتاه خبر داد، امری که حالا دانشگاه آزاد را به عنوان یکی از بزرگ‌ترین دانشگاه‌های مجازی جهان تبدیل کرده است. در شماره امروز «فرهیختگان» پس از حدود دوماه از عملیاتی شدن آموزش دروس دانشگاهی به شیوه مجازی دوباره به سراغ کشاورزی رفیقیم و در مورد وضعیت این آموزش‌ها به گفت‌وگو نشستیم که در ادامه می‌خوانید.

واحد الکترونیک دانشگاه آزاد، بزرگ‌ترین دانشگاه مجازی کشور

محمدرضا کشاورزی در گفت‌وگو با «فرهیختگان» ضمن بیان فرایند برگزاری کلاس‌های مجازی در واحدهای مختلف دانشگاه آزاد اسلامی، به تشریح ویژگی‌ها و مزایای تحصیل در این واحد پرداخت و گفت: «واحد الکترونیکی دانشگاه آزاد اسلامی از سال ۱۳۸۵ تاسیس و شروع به کار کرد و از سال ۱۳۹۲ تعداد دانشجویان رشته‌هایش به مقدار بسیار زیادی رشد پیدا کرد.»

وی افزود: «این تغییر رویکرد سبب شد واحد الکترونیکی در سال ۹۵، از نظر کیفیت سامانه‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری و هم از نظر تعداد دانشجویان در رشته‌های مختلف تحصیلی به بزرگ‌ترین دانشگاه مجازی کشور تبدیل شود.»

رئیس واحد الکترونیکی دانشگاه آزاد اسلامی خاطرنشان کرد: «رویکرد اصلی در واحد الکترونیکی پاسخگویی به معنای حقیقی کلمه به دانشجویان، اساتید و همه مخاطبانش است و براساس این رویکرد اساسی به ادامه فعالیت خود می‌پردازد.»

کشاورزی افزود: «واحد الکترونیکی در سال ۹۲ با شعار دانشگاه سبز و دانشگاه خانواده فعالیت خود را با قدرت بیشتر تداوم بخشید. دانشگاه سبز به این معنی که تحصیل آنلاین و مجازی

بهترین کمک را به حفظ محیط زیست خواهد کرد و اساسا با وجود دانشگاه مجازی رفت‌وآمد و ترافیک کاهش پیدا خواهد کرد که این مهم بستری برای کاهش آلودگی هوا خواهد بود و به موازات آن بهره‌وری در زمان را نیز افزایش می‌دهد.»

وی ادامه داد: «دانشگاه خانواده به‌منزله آن است که مرد و زن خانواده می‌توانند با هر شرایط اقتصادی در واحد الکترونیکی درس بخوانند و در عین اشتغال به کار و هر فعالیت جمعی فردی به صورت مجازی و به بهترین نحو به تحصیل با کیفیت بپردازند.»

از دانشجویی تا فارغ‌التحصیلی بدون مراجعه حضوری

کشاورزی تصریح کرد: «ماهیت فعالیت‌ها و ارتباط‌های واحد الکترونیکی از جهات مختلف از جمله آموزش، پژوهش و مباحث فارغ‌التحصیلان و حتی مالی، نوع پاسخگویی به مخاطبان دانشجویان و اساتید و نوع انجام فعالیت‌ها با دانشگاه‌های دیگر متفاوت است. به‌عنوان مثال فرایند فارغ‌التحصیلی این واحد کاملاً به صورت مجازی و از راه دور انجام می‌شود و سامانه‌ای طراحی شده که دانشجویان می‌توانند از ابتدا تا انتهای فرایند فارغ‌التحصیلی را بدون مراجعه حضوری رصد و پیگیری کنند. از انتخاب استاد راهنما و شکل‌گیری پروپوزال تا مراحل تدوین و خروجی نهایی پایان‌نامه‌ها به صورت مجازی و از راه دور قابل انجام است.»

کشاورزی با تشریح برخی فرایندهای منحصربه‌فرد عنوان کرد: «برخی راهبردهای واحد الکترونیکی به‌مورد زمان محقق شد. به‌طور مثال در سال ۹۲ تیم پشتیبانی در این واحد تشکیل شد. یک تیم پشتیبانی فنی قوی و آنلاین که به همه اساتید و دانشجویان خدمات ارائه می‌کرد؛ یعنی اینکه دانشجویان و اساتید هر مشکلی در خصوص نحوه استفاده از کلاس در هر ساعات از شبانه‌روز داشته باشند، با یک تماس مشکل آنان حل و برطرف می‌شود.»

واحد الکترونیکی در اندیشه تحقق عدالت آموزشی در کشور است

کشاورزی به مسئولیت اجتماعی واحد الکترونیکی دانشگاه آزاد اسلامی نیز اشاره کرد و گفت: «ما سعی کردیم عدالت اجتماعی را در مسیر تحقق عدالت آموزشی تعریف کنیم. اگر دانشجویی در شهر و استان خود به رشته مورد علاقه یا اساتید نخبه و برجسته کشوری دسترسی ندارد، بتواند بهره‌ر آن را در استان و محل زندگی خود ببرد و برای دسترسی به آن مجبور به انجام هزینه‌های مادی و معنوی از -هزینه‌های سنگین سکونت در شهرهای بزرگ تا دوری از خانواده- جهت تحصیل در شهرهای بزرگ نباشد.»

حضور در کلاس‌های آنلاین با حداقل سرعت اینترنت

ما در واحد الکترونیکی تلاش کردیم بهترین اساتید را گرد هم

بیاوریم تا دانشجویی که به هر دلیلی نمی‌تواند به صورت حضوری سر کلاس برود با دسترسی به حداقل سرعت اینترنت در هر نقطه از ایران و جهان آموزش با کیفیت ببیند.»

وی با تأکید بر اینکه آموزش‌های کوتاه‌مدت واحد الکترونیکی طی دو سال اخیر ضریب تصاعدی داشته است، تأکید کرد: «موضوع آموزش‌های کوتاه‌مدت علاوه بر آموزش‌های آکادمیک در زمینه‌های مختلف از جمله زبان انگلیسی، آموزش‌های آی‌تی، آموزش بورس، آموزش در حوزه پزشکی، طب سنتی، آزمون وکالت، برگزاری کلاس‌های آموزش زبان فارسی به دانشجویان خارجی واحد الکترونیکی در آینده نزدیک و... در دوره‌های کوتاه‌مدت محقق شده است.»

در کمتر از ۵ روز، زیرساخت‌ها باید پاسخگوی یک میلیون دانشجو می‌شوند

کشاورزی افزود: «ما در این بازه زمانی کوتاه باید زیرساخت را توسعه می‌دایم. مستحضریه که واحد الکترونیکی تا قبل از این ۲۰ هزار دانشجو داشته و به همین تعداد ارائه خدمت می‌کرده و الان باید این عدد به یک میلیون دانشجوی دانشگاه آزاد اسلامی تبدیل می‌شود، این یعنی یک اقدام منحصربه‌فرد در زمان کوتاه برای تأمین زیرساخت نرم‌افزاری، سخت‌افزاری و نیروی انسانی و... شکل بگیرد. در پروژه‌های آی‌تی تعداد یوزر و کاربر بسیار مهم است و اساسا این متغیرهای معماری، طراحی و فرایندها را تغییر می‌دهد ولی ما مکلف بودیم برای ارتقای آموزش کشور و برای اینکه مساله آموزش بر زمین نماند این کار را انجام بدهیم. ما وظیفه خود می‌دانستیم به هموطنان و همکاران خود در دانشگاه در این شرایط سخت کشور کمک کنیم. اگر پرستان و پزشکان مراکز تعطیل شوند؛ اما دانشگاه نمی‌تواند تعطیل باشد و باید آموزش خود را ادامه دهد. براین اساس با تصمیمی که از سوی دکتر طهرانچی، رئیس دانشگاه آزاد اسلامی گرفته شد، واحد الکترونیکی مکلف شد بحث زیرساخت آموزش مجازی را برای واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی راه‌اندازی کند.»

دانشگاه آزاد اسلامی بزرگ‌ترین دانشگاه مجازی دنیا شد

رئیس واحد الکترونیکی با بیان اینکه همکاران بنده در این مدت و از اواسط اسفند فعالیت‌هایشان شبانه‌روزی و طاقت‌فرسا بوده، گفت: «قبل از این اعلام شد واحد الکترونیکی بزرگ‌ترین واحد مجازی کشور است، اما امروز در این مدل آموزش همزمان به‌همت واحد الکترونیکی، دانشگاه آزاد اسلامی به بزرگ‌ترین دانشگاه مجازی دنیا مبدل شده است. آموزش مجازی روش‌های مختلف دارد، اما در این مدل دانشگاه مجازی از حیث گستردگی کمی و کیفی در دنیا بی نظیر است.»

وی شکل‌گیری فرایند راه‌اندازی سرویس آموزش مجازی برای واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی را یک فرایند مفصل و بزرگ توصیف کرد و گفت: «شروع این پروسه با دریافت

بیاوریم تا دانشجویی که به هر دلیلی نمی‌تواند به صورت حضوری سر کلاس برود با دسترسی به حداقل سرعت اینترنت در هر نقطه از ایران و جهان آموزش با کیفیت ببیند.»

وی با تأکید بر اینکه آموزش‌های کوتاه‌مدت واحد الکترونیکی طی دو سال اخیر ضریب تصاعدی داشته است، تأکید کرد: «موضوع آموزش‌های کوتاه‌مدت علاوه بر آموزش‌های آکادمیک در زمینه‌های مختلف از جمله زبان انگلیسی، آموزش‌های آی‌تی، آموزش بورس، آموزش در حوزه پزشکی، طب سنتی، آزمون وکالت، برگزاری کلاس‌های آموزش زبان فارسی به دانشجویان خارجی واحد الکترونیکی در آینده نزدیک و... در دوره‌های کوتاه‌مدت محقق شده است.»

کشاورزی به شکل‌گیری موضوعات دانش‌بنیان در مرکز رشد واحد الکترونیکی در دو سال اخیر اشاره کرد و گفت: «فعالیت‌ها و محصولات متنوع و بسیار خوبی در حوزه دانش‌بنیان در مرکز رشد واحد الکترونیکی شکل گرفته و روزبه‌روز در حال تکامل و بالندگی است.»

واحد الکترونیکی مکلف به ایجاد زیرساخت آموزش مجازی واحدها

ایجاد زیرساخت‌های برگزاری کلاس‌های واحدهای مختلف دانشگاه آزاد اسلامی از سوی واحد الکترونیکی یکی از اقدامات جهادی و بزرگ این واحد دانشگاهی محسوب می‌شود.

کشاورزی در این خصوص توضیح داد: «شیوع ویروس کرونا در کشور باعث شد کل دانشگاه‌ها و مدارس و حتی ادارات و مراکز تعطیل شوند؛ اما دانشگاه نمی‌تواند تعطیل باشد و باید آموزش خود را ادامه دهد. براین اساس با تصمیمی که از سوی دکتر طهرانچی، رئیس دانشگاه آزاد اسلامی گرفته شد، واحد الکترونیکی مکلف شد بحث زیرساخت آموزش مجازی را برای واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی راه‌اندازی کند.»

واحد الکترونیکی تا قبل از این ۲۰ هزار دانشجو داشته و به همین تعداد ارائه خدمت می‌کرده اما ظرف چند روز باید این عدد به ۱ میلیون دانشجوی دانشگاه آزاد اسلامی تبدیل می‌شود، این یعنی یک اقدام منحصربه‌فرد در زمان کوتاه برای تأمین زیر ساخت نرم افزاری، سخت افزاری و نیروی انسانی

اطلاعات از واحدهای مختلف دانشگاه آزاد اسلامی آغاز شد که خود پیچیدگی‌های خاص و نکات ویژه خود را داشت. با توجه به تعداد کاربرانی که اضافه می‌شدند باید به همان نسبت زیرساخت‌ها توسعه داده می‌شد. مقداری از این توسعه داده‌شده و ان‌شاء‌الله در ادامه این توسعه با کمک مدیران و روسای دانشگاه آزاد اسلامی ادامه خواهد یافت و تکمیل خواهد شد.»

کشاورزی از برگزاری کلاس‌های مجازی دانشگاه آزاد اسلامی از اسفندماه خبر داد و گفت: «رحمت برگزاری کلاس‌ها و راه‌اندازی این سرویس‌ها بر دوش استان‌ها و واحدهای مختلف دانشگاه آزاد اسلامی بود و ما سعی کردیم زیرساخت‌های لازم را مهیا کنیم و الحمدلله با تلاش خیلی خوبی که روسای واحدها و استان‌ها و همکاران در بخش‌های فنی و آموزش داشتند و با اطلاع‌رسانی قبلی به اساتید و دانشجویان، آموزش‌های لازم به آنها داده شد. همچنین پشتیبانی لازم برای دانشجویان و اساتید شکل گرفت. با اینکه بعضی از واحدها خیلی سریع‌تر و برخی خیلی با تأخیر کلاس‌ها را برگزار کردند، اما در حال حاضر همه کلاس‌هایی که در این سامانه تعریف‌شده، در حال برگزاری است.»

کشاورزی در مورد آمار برگزاری کلاس‌ها گفت: «صدها کلاس‌های برگزار شده به‌منزله این نیست که تمامی کلاس‌ها برای تمامی واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی برگزار شده باشد، بلکه واحدهایی که درخواست کلاس آنلاین داده بودند، صدها درخواست‌شان اجابت شد.»

وی افزود: «اینکه واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی خود به آمارها دسترسی دارند و می‌توانند گزارش بگیرند و طبق آمارهای که واحدها می‌دهند ۹۰ تا ۱۰۰ درصد کلاس‌ها در حال برگزاری است و خیلی از واحدها آمار صددرصدی اعلام می‌کنند.»

پاسخ‌های مدیر واحد الکترونیک به انتقادهای دانشجویان

کشاورزی به برخی نقدهای دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی پیرامون مشکلات استفاده از کلاس‌های آنلاین اشاره کرد و گفت: «سامانه‌ها و سخت‌افزارها به‌طور مدام در حال ارتقا و بهبود است. بعضی دانشجویان و اساتید بعضاً در استفاده از این سامانه مشکلاتی دارند که دلایل مختلفی در این زمینه وجود دارد. قسمتی از این مشکلات ممکن است سخت‌افزاری باشد، اگرچه سعی کردیم کم باشد ولی احتمال آن صفر نیست. در سرویس آی‌تی به خصوص سرویسی که در این ابعاد و بازه زمانی محدود راه‌اندازی شود طبیعی است که مشکلات اینچنینی پیش آید. بعضی از این مشکلات نیز ممکن است از اینترنت کاربر، سیستم سخت‌افزاری یا نرم‌افزاری دانشجو یا استاد باشد.»

وی افزود: «پشتیبانی فنی واحد الکترونیکی در خدمت همه واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی است و به محض اینکه مشکلی از سوی کاربران، اساتید و دانشجویان به پشتیبان واحد منتقل شود، کارشناسان پشتیبانی فنی آن واحد دانشگاهی، به واحد الکترونیکی منتقل می‌کنند. اگر مشکلات معمول باشد سریعاً راهنمایی می‌کنند که البته اکثر مشکلات این‌طور است. اگر مشکل جدی باشد نیز تیم سخت‌افزاری یا کادر پشتیبانی واحد الکترونیکی در جهت رفع آن برمی‌آیند.»

اینترنت رایگان مطالبه بحق دانشجویان است

کشاورزی در پایان این گفت‌وگو مطالبه دانشجویان در خصوص استفاده از اینترنت رایگان در زمان بهره‌مندی از کلاس‌های مجازی را مطالبه‌ای بحق عنوان کرد و گفت: «طی رایزنی صورت گرفته میان دانشگاه آزاد اسلامی و وزارت ارتباطات، قرار بر این شد دانشجویان دانشگاه آزاد که در کلاس‌های مجازی شرکت می‌کنند از اینترنت رایگان بهره ببرند. براین اساس ابلاغیه‌ای از سوی وزارت ارتباطات خطاب به اپراتورها و شرکت‌های سرویس دهنده اینترنت ارائه شد، اما به نظر می‌رسد برخی در این زمینه اهمال کرده و دستورالعمل لازم‌الاجرای وزارت ارتباطات را نادیده گرفته‌اند. امیدواریم با پیگیری‌های لازم، مشکل این بخش از دانشجویان رفع شده و اینترنت آنها نیز رایگان محاسبه شود.»

دبیرکل سازمان ملل برای آزادی استاد ایرانی در بند آمریکا اقدام کند

محمدجواد جمالی نوبندگانی، نایب‌رئیس کمیسیون امنیت‌ملی و سیاست‌خارجی مجلس در گفت‌وگو با خانه ملت، با اشاره به دستگیری سرویس‌عسکری، استاد دانشگاه ایرانی در آمریکا و شرایط نامناسب بهداشتی و پزشکی وی در زندان، اظهار داشت: «سازمان‌های مدعی دفاع از حقوق بشر امروز باید سراسری به زندان‌های آمریکا و رژیم صهیونیستی برزند، زیرا زندانیان آنها واقعا شرایط بدی دارند و در معرض خطر ابتلا به ویروس کرونا هستند، این کشورها نشان دادند برای مردم‌عادی خود که در زندان هم نیستند، نمی‌توانند مدیریت خوبی داشته باشند. نایب‌رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه بیشترین میزان شیوع و کشتار کرونا در آمریکا رخ داده است، بیان کرد: «اکنون عسگری را بدترین وضع ممکن به بهانه‌های واهی در زندان آمریکا به سر می‌برد و لازم است هرچه سریع‌تر برای آزادی وی اقدام شود. جمالی نوبندگانی ادامه داد: «دکتر عسگری دانشمند ایرانی به ناحق گرفتار ظالمان دموکرات‌مآب شده و باید آزاد شود و تحت درمان قرار گیرد، آنهایی که برای جاسوسان آمریکایی در ایران بقیه‌پاره می‌کنند و رسانه‌های فارسی‌زبانی که مدام از مردم ایران دم می‌زنند، اکنون خبر از وضعیت این استاد دانشگاه ایرانی منتشر نمی‌کنند.»

ضرورت توجه به شرایط پسا کرونا و نیازهای جدید توسط دانشگاه‌ها

جبارعلی ذاکری، رئیس دانشگاه علم و صنعت ایران ضمن اشاره به دستاورد دانشگاه در تولید الکل در یک آزمایشگاه ظرف مدت ۱۰ روز از ۲۸ اسفند تا هشتم فروردین، آن را ناشی از روحیه جهادی دانشگاهیان دانست و افزود: «اگرچه وظیفه دانشگاه‌ها تولید الکل نیست، ولی وقتی رابطه عرضه و تقاضا برهم خورده، دانشگاه علم و صنعت ایران برای رفع نیاز مردم وارد عمل شده و الکل تولید می‌کند.» وی افزود: «الآن بهترین فرصت برای نقش‌آفرینی کشور در زمینه صادرات مرتبط با بیماری کروناست. ما باید به شرایط پسا‌کرونا در جهان و نیازهای جدید توجه داشته باشیم و از فرصت‌ها و ظرفیت‌های ایجاد شده استفاده کنیم. راه‌اندازی مرکز نوآوری جدید دانشگاه هم به این امر کمک خواهد کرد.»

جهش تولید با تجاری‌سازی ۳۱ طرح فناورانه جهاد دانشگاهی

حمیدرضا طیبی، رئیس جهاد دانشگاهی در گفت‌وگو با ایرنا گفت: «این نهاد در سال گذشته ۳۱ طرح فناورانه را تأمین و اجرای آنها را آغاز کرده است و امسال این طرح‌ها را به مرحله تجاری‌سازی می‌رساند. تجاری‌سازی این طرح‌ها جهش بسیاری در توسعه تولید و پیشرفت کشور خواهد داشت.» وی اظهار داشت: «وظیفه جهاد دانشگاهی تولید فناوری‌های مورد نیاز کشور و تجاری‌سازی آنهاست؛ از این‌رو بر تولید فناوری و عرضه آن تمرکز دارد.» وی ادامه داد: «امضا و اجرای طرح آب‌شیرین‌کن‌ها با وزارت نیرو، قرارداد با وزارت صنعت، معدن و تجارت، همکاری با معاونت علم و فناوری ریاست‌جمهوری، طراحی و اجرای سیستم‌ران‌ش پروژه واکن قطار ملی مترو، راه‌اندازی خط تولید سوربیتول در همکاری با وزارت دفاع و اجرای طرح زیانه‌سوزها بخشی از طرح‌های در دست اجرای جهاد دانشگاهی در همکاری با سایر بخش‌هاست.»